

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Pibulsongkram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

แนวทางการสนทนากลุ่ม

กรณี ศึกษาและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอ กลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก หมู่ที่ 2 ตำบลยางโกลน อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก

แนวทางการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่ม

1. ขั้นต้น

1.1 แนะนำตัวผู้วิจัย อธิบายวัตถุประสงค์ ของสนทนาและขอให้สมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและอย่างเต็มที่

1.2 ขออนุญาตถ่ายภาพ และบันทึกเสียงการสนทนา

2. สนทนาเกี่ยวกับเรื่องสภาพทั่วไปของกลุ่ม

3. ให้สมาชิกกลุ่มเสนอความคิดเห็น เพื่อให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีประเด็นคำถามหลักดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการด้านการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอ

1.1 วิเคราะห์สภาพปัญหาทั่วไป

กรอบความคิด สภาพทั่วไปของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริกด้านต่าง ๆ เช่น ชื่อผู้ประกอบการ สถานที่ตั้ง ผู้นำคนสำคัญ ประวัติความเป็นมา บทบาทของกลุ่มต่อชุมชน การบริหารและจัดการกลุ่ม

1.2 ความต้องการด้านการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอ

กรอบความคิด ประเด็นปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต

1.2.1 ปัญหาด้านการผลิต

1.2.2 ความต้องการทางการผลิตของกลุ่ม

1.2.3 ความต้องการด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 2 พัฒนาการองค์ความรู้และทักษะด้านการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอ

กรอบความคิด เมื่อทราบปัญหา และความต้องการของกลุ่มแล้ว จะมีแนวทางที่จะส่งเสริมอย่างไร

2.1 การเตรียมการก่อนการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์

2.1.1 วัตถุประสงค์ของการอบรม

2.1.2 คัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม

2.1.3 งบประมาณในการสนับสนุน

- 2.1.4 สถานที่ในการอบรม
- 2.1.5 ระยะเวลาในการอบรม
- 2.2 วิทยากรในการอบรม
 - 2.2.1 การติดต่อวิทยากร
 - 2.2.2 ค่าตอบแทนวิทยากร
- 2.3 การดำเนินการอบรม
 - 2.3.1 ผู้ที่เกี่ยวข้อง
 - 2.3.2 การแบ่งหน้าที่ในการดำเนินงาน
- 2.4 จะประเมินผลการอบรมอย่างไร

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอ

กรอบความคิด กำหนดรูปแบบผลิตภัณฑ์ การออกแบบ การผลิต การตรวจสอบคุณภาพ

- 3.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่จะพัฒนาคืออะไร
- 3.2 ผลิตภัณฑ์มีลักษณะอย่างไร
- 3.3 จะมีขั้นตอนการดำเนินการผลิตอย่างไร
- 3.4 จะมีการตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์อย่างไร

ตอนที่ 4 นำผลิตภัณฑ์ผ้าทอออกวางตลาดเพื่อทดลองจำหน่าย

- กรอบความคิด ราคาผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจัดจำหน่าย การดำเนินการ
- 4.1 จะตั้งราคาผลิตภัณฑ์
 - 4.2 ช่องทางการนำผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ออกจำหน่าย
 - 4.3 วิธีการดำเนินการ

ตอนที่ 5 ประเมินผลการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่ม

- กรอบความคิด การประเมินผลผลิตภัณฑ์ และสรุปผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์
- 5.1 วิธีการประเมินผลผลิตภัณฑ์
 - 5.2 สรุปผลการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์

แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก

กรณี ศึกษาและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอ กลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก หมู่ที่ 2 ตำบลยางโกน อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

1. ด้านสภาพทั่วไปของกลุ่ม

1.1 ได้รับการสนับสนุนในการประกอบอาชีพการทอผ้าจากใคร อย่างไร แนวโน้มในอนาคตจะเป็นอย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 การสนับสนุนแบบลวดลาย การประยุกต์แบบใหม่ จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

1.4 สภาพชุมชนส่งผลกระทบต่อารประกอบอาชีพทอผ้าหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

1.5 ได้นำลวดลายของต่างถิ่นมาประยุกต์ใช้หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ด้านความรู้

2.1 ท่านถ่ายทอดความรู้ในการประกอบอาชีพทอผ้านี้ให้กับใครบ้าง ก็คน อย่างไร เรื่องใด ระยะเวลา ผลจากการถ่ายทอด ปัญหาของผู้เรียน

.....

.....

.....

.....

2.2 ท่านเคยได้รับการฝึกอบรม หรือ การรับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบผลิตภัณฑ์ จากใคร เรื่องใด ระยะเวลา ผลจากการถ่ายทอด ปัญหาและอุปสรรคในการเรียน

.....

.....

.....

.....

2.3 คุณลักษณะที่จำเป็นในการเรียนรู้และพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์คืออะไร

.....

.....

.....

3. ด้านการผลิต

3.1 วัสดุ

3.1.1 วัสดุที่ใช้ในการประกอบอาชีพนี้มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3.1.2 วัสดุที่มีคุณภาพในแต่ละชนิดและมีวิธีการตรวจสอบอย่างไร

.....

.....

.....

3.1.3 แหล่งผลิตวัสดุ

.....

.....

.....

.....

.....

3.1.4 ท่านมีปัญหที่เกี่ยวกับวัสดุเหล่านี้หรือไม่ ถ้ามีท่านมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร มีบุคคลและองค์กรใดให้คำปรึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 อุปกรณ์

3.2.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาชีพนี้มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

3.2.2 แหล่งที่มาและแหล่งผลิตอุปกรณ์ต่างๆ

.....

.....

.....

3.2.3 อุปกรณ์ที่มีคุณภาพ มีการตรวจสอบอย่างไร

.....

.....

.....

3.2.4 ถ้ามีปัญหาเรื่องอุปกรณ์ มีวิธีแก้ปัญหาอย่างไรและมีองค์กรไหนให้คำแนะนำ

.....

.....

.....

3.3 การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอ

3.3.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอที่ได้พัฒนาขึ้นคือ

.....
.....
.....
.....
.....

3.3.2 กรรมวิธีการผลิตมีกี่ขั้นตอน อะไรบ้าง อย่างไร

.....
.....
.....
.....

3.3.3 ข้อควรระวังในการผลิตและขั้นตอน

.....
.....
.....
.....
.....

3.3.4 การตรวจสอบคุณภาพในแต่ละขั้นตอนมีวิธีการอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

3.3.5 ท่านมีปัญหาและอุปสรรคในกรรมวิธีการผลิตในแต่ละขั้นตอนหรือไม่ ถ้ามีองค์กรใดให้คำปรึกษา

.....
.....
.....
.....

4. ด้านการตลาด

4.1 ผลิตภัณฑ์

4.1.4 ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์คือ.....

4.1.5 รูปแบบผลิตภัณฑ์ มีอะไรบ้าง มีการนำไปใช้อย่างไร แบบประยุกต์ แบบ
คิดขึ้นใหม่

.....
.....
.....

4.1.6 รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมจากผู้ซื้อมากที่สุดคืออะไร

.....
.....
.....
.....

4.1.7 ลวดลายใดที่เป็นที่นิยมมากที่สุด

.....
.....
.....

4.1.8 สีไหนที่ได้รับความนิยมมากที่สุด

.....
.....
.....

4.2 การจำหน่าย

4.2.4 กลุ่มผู้ซื้อส่วนใหญ่เป็นใคร เพศ อายุ อาชีพ

.....
.....
.....
.....

4.2.5 กลุ่มผู้ซื้อส่วนใหญ่มักจะซื้อในรูปแบบใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.4 การส่งเสริม อนุรักษ์ เผยแพร่

4.4.1 มีการประชาสัมพันธ์ในเชิงอนุรักษ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4.4.2 ได้รับการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบใด

.....

.....

.....

.....

.....

4.4.3 รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์

1. ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์

1.1 แบบผลิตภัณฑ์เสื้อสำเร็จรูปของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพรักเป็นอย่างไรท่านชอบหรือไม่อย่างไร

.....
.....

1.2 สีสนั้และลวดลายของผลิตภัณฑ์เสื้อสำเร็จรูปเป็นอย่างไรท่านชอบหรือไม่อย่างไร

.....
.....

1.3 ผลิตภัณฑ์เสื้อสำเร็จรูปของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพรัก มีความเหมาะสมกับวัยของท่านหรือไม่อย่างไร

.....
.....

2. ฝมือในการการตัดเย็บผลิตผลิตภัณฑ์เสื้อสำเร็จรูปของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพรักเป็นอย่างไร

.....
.....

3. ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์เสื้อสำเร็จรูปของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพรักมีประโยชน์ในการใช้สอยอย่างไร

.....
.....

4. ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์เสื้อสำเร็จรูปของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพรัก ราคาตัวละ 550 บาท มีความเหมาะสมหรือไม่

.....
.....

ภาคผนวก ข
โครงการพัฒนาความรู้ของสมาชิกกลุ่ม

โครงการ พัฒนาความรู้ของสมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก

เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป

หลักการและเหตุผล

สภาพเศรษฐกิจของผลิตภัณฑ์ผ้าทอในปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูง เนื่องจากมีผู้ประกอบการกลุ่มทอผ้า กลุ่มอื่นๆ ที่มีรูปแบบผลิตภัณฑ์คล้ายๆ กัน ทำให้ลูกค้ามีโอกาสเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ได้ตามความพึงพอใจมากขึ้น

ปัจจุบันตลาดผ้าทอเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้ความรู้ความเข้าใจที่สมาชิกกลุ่มเคยได้รับจากการอบรมที่ผ่านมา ประกอบกับแนวทางที่กลุ่มเคยปฏิบัติกันอยู่เดิมเริ่มไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันเท่าที่ควร และความนิยมในรูปแบบผลิตภัณฑ์เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย ผลิตภัณฑ์ผ้าทอรูปแบบเดิมไม่ค่อยเป็นที่นิยมของลูกค้า และผลิตภัณฑ์ของลูกค้าส่วนใหญ่ต้องการเป็นจำนวนมากคือผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปสำหรับสุภาพบุรุษ เพราะบุคคลที่เข้ามาสอบถามมักเป็นสุภาพบุรุษที่อยู่ในกลุ่มวัยกลางคนถึงสูงอายุ แต่กลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริกไม่สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอให้มีรูปแบบแปลกใหม่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของความต้องการทางการตลาดได้ เนื่องจากขาดสมาชิกที่มีความรู้และทักษะฝีมือในการออกแบบผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป จึงต้องการพัฒนาความรู้ของสมาชิกกลุ่ม โดยจัดอบรมพัฒนาความรู้ของสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกมีความรู้และทักษะฝีมือด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป สามารถนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีความรู้และทักษะฝีมือในการออกแบบผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป
2. เพื่อไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มให้มีความหลากหลายและตอบสนองต่อความต้องการของตลาด

หลักสูตรการอบรม

การอบรมให้ความรู้แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ

1. ภาคทฤษฎี เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ เทคนิควิธีในการออกแบบผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป
2. ภาคปฏิบัติ เป็นขั้นตอนการการออกแบบผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป

วิธีการอบรม

อธิบายวิธีการและฝึกปฏิบัติจริง

ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

ตั้งแต่วันที่ 1-30 กันยายน 2548 เป็นเวลา 1 เดือน ณ บ้านของนางคำวัง ยศปัญญา เลขที่ 190 หมู่ที่ 2 บ้านน้ำพริก ตำบลยางโกกลน อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

วิทยากร

นางสนธิ จันทรวงศ์สิงห์

วิธีการดำเนินงาน

1. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ
2. แต่งตั้งคณะทำงาน
3. ดำเนินงานตามโครงการ
4. ติดตามความก้าวหน้าของผู้เข้ารับการอบรม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. กลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลยางโกกลน

งบประมาณ

ขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลยางโกกลน เป็นเงินจำนวน 5,000 บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สมาชิกมีความรู้และทักษะฝีมือในการออกแบบผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป
2. สมาชิกสามารถการออกแบบและตัดเย็บผลิตภัณฑ์เป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปได้

เป้าหมาย

- ด้านปริมาณ

ผู้เข้ารับการอบรมสมาชิกทอผ้าบ้านน้ำพริก จำนวน 2 คน

- ด้านคุณภาพ

ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มให้มีความหลากหลายได้

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางรุ่งทิพย์ จันธิราช

ผู้อนุมัติโครงการ

นางคำวัง ยศปัญญา ประธานกลุ่ม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

ภาคผนวก ค

ชื่อสมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

ชื่อนาม-สกุลของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ/ ปี	วุฒิ การศึกษา	ประสบการณ์ ในการทอผ้า/ปี	ตำแหน่ง
1.	นางสาว อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	47	ม. 3	5 ปี	อำนวยการ
2.	นาง คำบาง อัครชัย	50	ป. 4	5 ปี	สมาชิก
3.	นางสาว คำขวัญ อัครชัย	46	ป. 6	5 ปี	ประธานกลุ่ม
4.	นางสาว อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	52	ป. 4	5 ปี	กรรมการ
5.	นางสาว อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	48	ป. 4	5 ปี	กรรมการ
6.	นางสาว อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	49	ป. 4	5 ปี	สมาชิก
7.	นางสาว อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	50	ป. 4	2 ปี	กรรมการ
8.	นางสาว อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	59	ป. 4	5 ปี	กรรมการ
9.	นางสาว อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	52	ป. 4	5 ปี	กรรมการ
10.	นางสาว อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	42	ป. 4	5 ปี	กรรมการ
11.	นางสาว อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	64	ป. 4	5 ปี	สมาชิก
12.	นางสาว อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	49	ป. 6	5 ปี	กรรมการ
13.	นางสาว อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	52	ป. 4	5 ปี	กรรมการ
14.	นางสาว อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	62	ป. 4	5 ปี	กรรมการ
15.	นางสาว อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	49	ป. 4	2 ปี	กรรมการ
16.	นางสาว อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	39	ม. 6	5 ปี	เจ้าหน้าที่
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
29.					
30.					

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบการดำเนินกิจกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

ภาคผนวก ค
ภาพประกอบการดำเนินงาน

ภาพที่ 1 เป็นการประชุมกลุ่มเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

ภาพที่ 2 การสนทนาในประเด็นปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

ภาพที่ 3 สัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มเป็นรายบุคคล

ภาพที่ 4 วิทยากรสอนการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปให้กับสมาชิกกลุ่ม

ภาพที่ 5 ฝึกปฏิบัติการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป

ภาพที่ 6 ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปที่กลุ่มได้พัฒนาขึ้น

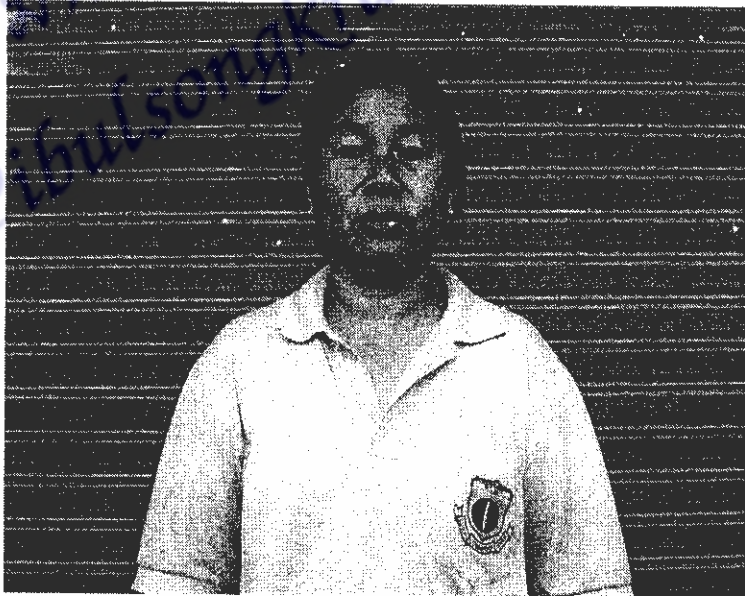
ภาพที่ 7 การนำผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปสำหรับสุขภาพบุรุษไปออกจำหน่ายในงานประเพณีปักธงชัย

ภาพที่ 8 สมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก

ภาพที่ 9 นางคำวัง ยศปัญญา ประธานกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก

ภาพที่ 10 นางสถิต ยศปัญญา รองประธานกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก

ภาพที่ 11 วิธีการทอผ้าบ้านน้ำพริก

ภาพที่ 12 การคั้นหูก

ภาพที่ 13 การทอผ้าเซ็ดหน้า

ภาพที่ 14 การเข็นฝ้ายใส่หลอด

ภาพที่ 15 โรงเรือนกลุ่มทอผ้าบ้านนาพริก

ภาพที่ 16 การฉีwf้ายเพื่อนำเอกเมล็ดออก

ภาพที่ 17 การปั่นฝ้ายให้เนื้อฝ้ายโปร่ง

ภาพที่ 18 การล้อเนื้อฝ้ายให้เป็นลูกหลี

ภาพที่ 19 การนำลูกทอมาปั่นด้วยทลให้เป็นเส้นฝ้าย

ภาพที่ 20 บรรจุภัณฑ์บ้านน้ำพริก

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางรุ่งทิพย์ จันธิราช
วันเดือนปีเกิด	วันจันทร์ ที่ 13 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2520
สถานที่เกิด	อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 4/3 หมู่ที่ 13 บ้านไร่พัฒนา ตำบลนาบัว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก 65120
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	พนักงานราชการ
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	โรงเรียนยางโกศลวิทยา ตำบลยางโกศล อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก 65120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	ประถมศึกษา โรงเรียนประชาสงเคราะห์พิทยา
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนาบัววิทยา
พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
พ.ศ. 2542	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนเทคนิคพาณิชยการพิษณุโลก
พ.ศ. 2544	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
พ.ศ. 2549	หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม